

Znak: K-1.431.1.28.2024.6.MB
Szczecin, 24 lutego 2025 r.

WYSTĄPIENIE POKONTOLNE

Przedmiot kontroli	Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres podmiotu kontrolowanego	Regionalna Fundacja Walki z Rakiem ul. Strzałowska 22 71-730 Szczecin
Osoba pełniąca funkcję organu w okresie objętym kontrolą oraz w okresie realizacji kontroli	Pani Marzena Kaczmarek – Prezes Zarządu
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2022 r. – 31 grudnia 2022 r.
Kontrolerzy	– Małgorzata Brukwicz – główny specjalista (kierownik zespołu kontrolnego), – Marek Lis – inspektor wojewódzki, – Katarzyna Karczyńska – starszy inspektor, z Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.
Nr upoważnienia	Upoważnienie nr 69/24 z dnia 20 sierpnia 2024 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	– Art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571 ze zm.). – Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2054).
Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, gospodarność, celowość i rzetelność
Rodzaj kontroli	Planowa, w trybie zwykłym
Termin kontroli	2-6 września 2024 r.

Podstawa prawna realizacji zadania	<ul style="list-style-type: none"> – Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571 ze zm.); – Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.); – Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 2023 r. poz. 166); – Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2061 ze zm.).
---	---

USTALENIA KONTROLI

1. Informacje ogólne o organizacji

Regionalna Fundacja Walki z Rakiem (dalej: Fundacja, Organizacja) ustanowiona została w dniu 25.10.1990 r., w formie aktu notarialnego. W Krajowym Rejestrze Sądowym (dalej: KRS) widnieje pod nr-em 116165 (wpis z dnia 25.07.2002 r.¹). Natomiast od 20.12.2007 r. (wpis nr 4) posiada też status organizacji pożytku publicznego (dalej: OPP).

Siedzibą Regionalnej Fundacji Walki z Rakiem jest m. Szczecin, ul. Strzałowska 22. Pod wskazanym adresem znajduje się Zachodniopomorskie Centrum Onkologii, którego wybrani pracownicy pełnią w Fundacji odpowiednio funkcje zarządcze, reprezentacyjne bądź nadzorcze. Zgodnie ze statutem Fundacji (§ 6), terenem działania Fundacji jest obszar Szczecina i Koszalina, województwa zachodniopomorskiego oraz Gorzów Wielkopolski² (przy czym statut dopuszcza rozszerzenie poza ten obszar). Zaś jej podstawowym celem (§ 9) „jest gromadzenie środków finansowych i materialnych oraz ich wydatkowanie na wspomaganie potrzeb Zachodniopomorskiego Centrum Onkologii”. Postanowienie w statucie jest spójne z informacjami zamieszczonymi w tym zakresie w KRS³.

Podstawowymi aktami prawnymi, na podstawie których działa Fundacja, są ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach oraz statut. Ponadto działalność Fundacji, z uwagi na posiadany status OPP, obwarowana jest przepisami ustawy z dnia

¹ Fundacja wpisana jest we właściwym dla niej rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym.

² W rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności Fundacji za 2022 r. (zamieszczonym w dniu 14.07.2023 r. – z zachowaniem ustawowego terminu – na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu Wolności w Biuletynie Informacji Publicznej) jako zasięg terytorialny prowadzonej przez organizację działalności pożytku publicznego wskazane zostało woj. zachodniopomorskie.

³ We wpisie rejestrowym mowa o „Regionalnym Szpitalu Onkologicznym” (poprzednia nazwa Zachodniopomorskiego Centrum Onkologii).

24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁴ (dalej: u.d.p.p.w.). Katalog potencjalnych wydatków na rzecz realizacji celów statutowych (§ 11), na które Fundacja przeznaczona gromadzone środki, jest otwarty. Zawiera przede wszystkim:

- zakup sprzętu medycznego,
- rekonstrukcję i rozwój bazy medycznej, diagnostycznej i zaplecza technicznego,
- finansowanie i wspomaganie akcji charytatywnych na rzecz osób dotkniętych chorobą nowotworową.

Takie działania mieszczą się w sferze zadań publicznych wskazanych w art. 4 ust. 1 u.d.p.p.w.⁵

Działalnością Fundacji kieruje Zarząd, składający się aktualnie z czterech osób, który reprezentuje Fundację na zewnątrz (sposób reprezentacji – uwidoczniony w KRS – to Prezes Zarządu lub dwóch Członków Zarządu łącznie). Statutowym (§ 42) organem nadzoru i kontroli jest Komisja Rewizyjna, która liczy aktualnie trzy osoby⁶. Trzecim organem statutowym (§ 21 i 24-25) jest Rada Fundacji, którą stanowią co do zasady wszyscy fundatorzy tworzący fundusz założycielski. Statut wyraża generalną zasadę, że działalność organów Fundacji opiera się na społecznej pracy osób wchodzących w ich skład (*pro publico bono*). W toku czynności kontrolnych nie stwierdzono zarówno uzyskiwania wynagrodzeń za pełnione w Fundacji funkcje, jak również zatrudniania innych osób.

W 2022 r. Fundacja prowadziła wyłącznie nieodpłatną działalność pożytku publicznego.

(dowód: akta kontroli str. 43-64)

2. Rachunkowość w organizacji

Na podstawie umowy o usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych zawartej 12.05.2019 r. Fundacja powierzyła prowadzenie ksiąg rachunkowych podmiotowi zewnętrznemu. Rokiem obrotowym jest rok kalendarzowy. Księgi rachunkowe prowadzone są przy użyciu komputera w oparciu o system finansowo-księgowy REWIZOR GT.

(dowód: akta kontroli str. 101-104)

Stosownie do przepisu art. 27 ust. 2c u.d.p.p.w. organizacja pożytku publicznego ma obowiązek wyodrębnienia w ewidencji księgowej środki pochodzące i wydatkowane z 1% PIT⁷, w tym wysokość środków wydatkowanych na promocję 1% PIT, o której mowa w art. 27c ust.1 u.d.p.p.w.

⁴ W granicach wynikających z zakresu przedmiotowego ustawy, o którym mowa w art. 1.

⁵ Sposoby realizacji celów statutowych wpisują się w zadania wskazane np. w art. 4 ust. 1 pkt 3, 6 i 20 u.d.p.p.w.

⁶ W kontrolowanym okresie (2022 r.) liczba osób piastujących funkcje w tych organach Fundacji pozostawała na takim samym poziomie (odpowiednio cztery w Zarządzie i trzy w Komisji Rewizyjnej) z tym, że nastąpiły zmiany personalne (uwidocznione w KRS – wpis nr 13 z 15.02.2024 r.).

⁷ Podatek dochodowy od osób fizycznych.

Zgodnie z polityką rachunkowości Fundacja stosuje wykaz kont księgi głównej, a do poszczególnych operacji na kontach syntetycznych prowadzone są według potrzeb konta ksiąg pomocniczych.

Fundacja zgodnie z planem kont przychody księgowała na dedykowanym dla 1% PIT koncie 760. Natomiast Fundacja nie posiadała w 2022 r. wyodrębnionej ewidencji księgowej dla wszystkich środków, które zostały poniesione z 1% PIT, w tym środków wydatkowanych na promocję 1% PIT. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str. 65-100)

W trakcie kontroli stwierdzono, że dokumenty finansowo-księgowe spełniają wymogi wskazane ustawą o rachunkowości, tj. zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz są zatwierdzone do wypłaty (art. 21 ustawy o rachunkowości).

(dowód: akta kontroli str. 132-247)

3. Prawdliwość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacji pożytku publicznego

3.1. Przychody ze środków pozyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

W poprzednim stanie prawnym (w okresie objętym kontrolą) podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych mógł, na zasadach i w trybie określonym w przepisach odrębnych, przekazać 1% podatku⁸ obliczonego zgodnie z odrębnymi przepisami na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego.

Na podstawie wyciągów bankowych oraz ewidencji księgowej (w tym dotyczącej konta 760-001, opisanego literalnie jako *Darowizny – 1% podatku*) – przedłożonych w trakcie kontroli – ustalono, że przychody pochodzące z 1% PIT, uzyskane w okresie od 1.01.2022 r. do 31.12.2022 r., wyniosły **85 971,29 zł**. Tożsama kwota widnieje w publicznym wykazie organizacji pożytku publicznego, które w 2022 r. otrzymały 1% należnego podatku za 2021 r.⁹ (wg stanu na dzień 15.09.2022 r.).

(dowód: akta kontroli str. 73, 129, 191, 244-245, 260)

Z udzielonych w toku kontroli wyjaśnień, złożonych pisemnie przez Prezesa Fundacji, wynika m.in., że:

- „(...) Z reguły w poszczególnych latach wpływy z 1% są niższe niż wydatki na cele statutowe, tym samym wszystkie środki uzyskane z 1% są wydawane w roku ich uzyskania oraz że taka sytuacja wystąpiła także w 2021 r. (...)”
- „(...) Na podstawie danych z 2021 r. przyjęto [zerowy] stan niewykorzystanych środków na dzień 1.01.2022 r. (...)”

⁸ W obecnym stanie prawnym podatnik może przekazać 1,5% należnego podatku.

⁹ Źródło: OPP 2022.xls, [w:] podatki.gov.pl,

<https://www.podatki.gov.pl/media/8582/za%C5%82%C4%85cznik-nr-2-wykaz-opp.xlsx> [dostęp: 13.01.2025].

- „(...) Zarówno w (...) 2021 r. jak i w latach poprzednich środki uzyskane z 1% wydatkowane były w całości (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 34-35 i 127)

Gromadzenie w 2022 r. środków finansowych pochodzących z 1% PIT (przychodów) przedstawia poniższa tabela (opracowana m.in. na podstawie przedmiotowych wyjaśnień):

Stan niewykorzystanych środków z 1% na dzień 01.01.2022 r.	Wpływy z 1% w okresie 01.01.2022 r. - 31.12.2022 r.			Środki z 1% (łącznie)
	ze wskazaniem	bez wskazania	Razem wpływy w 2022 r.	
1	2	3	4 (2+3)	5 (1+4)
0,00 zł	0,00 zł	85 971,29 zł	85 971,29 zł	85 971,29 zł

(dowód: akta kontroli str. 29-35 i 127)

3.2. Wydatkowanie środków pozyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

Zasady wydatkowania środków finansowych z 1% PIT Organizacja określiła w Regulaminie dotyczącym wydatkowania kwot uzyskanych z odpisów 1% od podatku (dalej: Regulamin) stanowiącym Załącznik nr 1 do protokołu zebrania zarządu Regionalnej Fundacji Walki z Rakiem z dnia 26.04.2019 r. W Regulaminie określono, że przekazane przez Urząd Skarbowy środki z 1% PIT będą w *pierwszym rzędzie przeznaczone na prowadzenie działalności statutowej Fundacji*. Dodatkowo w dokumencie wskazano, że w *przypadku wydatkowania całej kwoty uzyskanej z odpisu 1% dalsze działania statutowe będą wydatkowane ze środków Regionalnej Fundacji Walki pochodzących z innych źródeł*.

(dowód: akta kontroli str. 130-131, 247)

Z przedłożonej ewidencji księgowej i wyciągów bankowych wynika, że w 2022 r. Fundacja wydatkowała środki z 1% PIT w kwocie ogółem **10 719,88 zł**. Kontrolą objęto wszystkie wydatki poniesione w 2022 r.

W wyniku weryfikacji zgodności ponoszonych wydatków z zaciągniętymi przez Fundację zobowiązaniami stwierdzono, że:

- płatności za obiady dla pacjentów ZCO zakwaterowanych w warunkach hotelowych (wydatek wynikający z Uchwały nr 16/2022 z dnia 4.10.2022 r.) dokonano w kwocie o 0,02 zł mniejszej niż wynika z uchwały, tj. w kwocie 279,25 zł zamiast 279,27 zł,
- łączna kwota płatności za obiady dla pacjentów ZCO zakwaterowanych w warunkach hotelowych (wydatek wynikający z Uchwały nr 2/2022 z dnia 28.02.2022 r.) jest o 0,18 zł wyższa od łącznej kwoty wskazanej w uchwale, tj. płatności dokonano w kwocie 250,59 zł zamiast 250,41 zł.

Analiza powyższych dokumentów wykazała, że Organizacja w 2022 r. poniosła i w związku z tym zaewidencjonowała na kontach wydatki w ramach 1% PIT o 0,16 zł większe niż wynika to z ww. Uchwał. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str. 26-27, 32-34, 37, 73-77, 79-94, 99-100, 132-139, 143, 153, 192-199, 224-225, 258-259)

Poszczególne rodzaje wydatków poniesionych z 1% PIT w 2022 r. oraz stwierdzone przez kontrolujących różnice kwotowe pomiędzy dokumentacją źródłową przedłożoną przez Organizację przedstawiono w tabeli.

Lp.	Rodzaj wydatków	Kwota wydatków ze środków 1% wynikająca z ewidencji księgowej i wyciągów bankowych	Kwota wydatków ze środków 1% ustalona przez kontrolujących i wynikająca z podjętych Uchwał i faktur	Różnica
a	b	c	d	e. (c-d)
1.	Usługi księgowe	2 460,00 zł	2 460,00 zł	0,00 zł
2.	Zakup materiałów do ekspozycji fotografii o tematyce profilaktycznej „Pomacaj się”	1 495,00 zł	1 495,00 zł	0,00 zł
3.	Reklama prasowa	1 476,00 zł	1 476,00 zł	0,00 zł
4.	Art. AGD	1 403,95 zł	1 403,95 zł	0,00 zł
5.	Ulotki i plakaty	1 063,95 zł	1 063,95 zł	0,00 zł
6.	Organizacja Projektu „Zdrowie Psychiczne Medyka” realizowanego przez ZCO (zakup art. spożywczych i biurowych)	774,97 zł	774,97 zł	0,00 zł
7.	Realizacja i montaż filmu „Badanie profilaktyczne piersi”	700,00 zł	700,00 zł	0,00 zł
8.	Refundacja kosztów obiadów dla pacjentów ZCO zakwaterowanych w warunkach hotelowych	529,84 zł*	529,68 zł	0,16 zł
9.	Usługi internetowe	450,17 zł	450,17 zł	0,00 zł
10.	Opłaty bankowe	366,00 zł	366,00 zł	0,00 zł
Razem:		10 719,88 zł	10 719,72 zł	0,16 zł

* Wykazana w tabeli kwota wydatku stanowi sumę wydatków wynikających z Uchwał nr 2/2022 (250,41 zł) i 16/2022 (279,27 zł) oraz kwoty 0,16 zł ujętej na koncie 761-002.

W wyniku kontroli ustalono, że prawidłowa kwota wydatków poniesionych z 1% PIT w 2022 r. powinna wynosić **10 719,72 zł**.

(dowód: akta kontroli str. 99-100, 258-259)

Wydatki wykazane w poz. 2, 4, 6, 7 i 8 tabeli, w kwocie 4 903,60 zł (wykazana kwota pomniejszona o 0,16 zł) zostały poniesione na rzecz pacjentów ZCO, akcje promocyjne związane z profilaktyką leczniczą oraz projekty organizowane przez ZCO w formie refundacji oraz bezpośredniej zapłaty za faktury. Środki wydatkowano m.in. na: ramy fotograficzne, wydruk zdjęć wielkoformatowych, obiady dla pacjentów w okresie leczenia, lodówkę do przechowywania wkładów chłodzących, artykuły spożywcze i biurowe.

W 2022 r., zgodnie z § 9 ust. 1 Statutu, jedynym podmiotem, na rzecz którego Organizacja wydatkowała środki z 1% PIT było Zachodniopomorskie Centrum Onkologii (dalej: ZCO). W związku z tym kontrolujący zwrócili się do Fundacji z pytaniem, czy określiła ogólne zasady współpracy z ZCO oraz w jaki sposób prowadzi nadzór nad środkami przekazanymi do ZCO, a także nad faktycznym ich przeznaczeniem przez ZCO.

Zgodnie z wyjaśnieniem Prezesa Zarządu Fundacji „Członkami Regionalnej Fundacji Walki z Rakiem są głównie pracownicy Zachodniopomorskiego Centrum Onkologii. Pracownicy zasiadają w Radzie Fundacji, Zarządzie Fundacji oraz współpracują z Zarządem Fundacji. Dzięki temu na bieżąco zgłaszane są potrzeby ZCO bezpośrednio do Zarządu Fundacji. Prezes Fundacji regularnie spotyka się z Dyrektorem szpitala ZCO w celu omówienia potrzeb. Dyrektor ZCO występuje, drogą mailową lub w formie pisma, z wnioskiem do Fundacji o zakup lub o sfinansowanie zakupu sprzętu, udziału Fundacji w imprezach, warsztatach lub konferencjach, W chwili obecnej są tworzone na piśmie ogólne zasady współpracy pomiędzy Fundacją i ZCO”.

„Nadzór na środkami pochodzącymi z 1% jest prowadzony na bieżąco. Członkowie Fundacji pracują na terenie ZCO, widzą i często wykorzystują ten sprzęt w codziennej pracy. Ponadto sprzęt został oznaczony informacją, że zakup pochodzi ze środków pozyskanych z odpisu 1%”. Wyjaśnienia w powyższym zakresie przyjęto.

(dowód: akta kontroli str. 26, 28, 32, 34, 55, 133-139, 143, 153, 164-177, 179, 194-222, 224-225, 228-238, 258-259)

W 2022 r. Fundacja poniosła także wydatki związane z promocją zachęcającą do przekazywania 1% PIT, na łączną kwotę 2 539,95 zł (poz. 3 i 5 tabeli). Z przedłożonej dokumentacji wynika, że reklamy zamieszczone przez Organizację w *Głosie Szczecińskim* i *Naszym Mieście*, a także wydrukowane ulotki oraz plakaty nie zawierały treści wskazującej na sfinansowanie ze środków pochodzących z 1% PIT¹⁰.

Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 27, 34, 140-142, 145-150, 152, 155-157, 161, 258-259)

W okresie objętym kontrolą Fundacja poniosła również inne wydatki administracyjne na łączną kwotę 3 276,17 zł (poz. 1, 9 i 10 tabeli). Kwota 3 276,17 zł obejmuje wydatki dotyczące opłaty za usługi księgowo w kwocie 2 460,00 zł, zmianę domeny i prowadzenie strony internetowej w kwocie 450,17 zł (2 faktury) oraz opłaty za prowadzenie rachunku i przelewy w kwocie 366,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 144, 151, 158-161, 179, 182-186, 190-191, 223, 239-246, 258-259)

Dodatkowo w wyniku kontroli stwierdzono, że w 2022 r. Organizacja nieterminowo dokonywała płatności za zobowiązania. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str. 27, 33-34, 141-142, 145, 148-150, 152, 156-157, 161, 201, 224, 258-259)

Fundacja posiada środki finansowe na koncie oszczędnościowym oraz uzyskała w 2022 r. z tego tytułu odsetki. Kontrolujący zwrócili się z pytaniem, jaką kwotę z tych oszczędności oraz z uzyskanych odsetek stanowią środki z przychodów 1% PIT. Prezes

¹⁰ § 1 ust. 1 pkt 1 i § 2 ust. 1 Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie zamieszczania informacji przez organizację pożytku publicznego z zakresu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2053 – zgodnie ze stanem prawnym na 2022 r.).

Zarządu wyjaśniła, że środki uzyskane z 1% PIT były w całości wydatkowane i nie gromadzono ich na rachunku oszczędnościowym.

(dowód: akta kontroli str. 28, 34-35, 78-80, 105-126)

Podsumowanie

W wyniku kontroli ustalono, że stan środków na dzień 1 stycznia 2022 r. wynosi **0,00 zł**, natomiast w związku ze stwierdzoną nieprawidłowością niewykorzystane środki na koniec 2022 r. powinny wynosić **75 251,57 zł**. Dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli.

Środki z 1% niewykorzystane na dzień 01.01.2022 r.	Wpływy z 1% w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.	Wydatki z 1% ustalone przez kontrolujących w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.	Środki z 1% niewykorzystane na dzień 31.12.2022 r. ustalone przez kontrolujących
0,00 zł	85 971,29 zł	10 719,72 zł*	75 251,57 zł**

*Łączna kwota wydatków pomniejszona o kwotę 0,16 zł, tj. o kwotę nieprawidłowo poniesionych płatności za obiady dla pacjentów ZCO, które ujęto w ewidencji księgowej konta 761-002 (inne koszty operacyjne) jako należności nieściągalne.

**Kwota niewykorzystanych środków z 1% PIT uwzględnia zwrot w kwocie 0,16 zł dokonany przez ZCO w dniu 13.03.2023 r.

Kontrolujący stwierdzili, że Fundacja wydatkowała środki pozyskane z 1% PIT zgodnie z art. 27 ust. 2 u.d.p.p.w., który stanowi, że „otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego” oraz zgodnie z zapisami statutu.

Fundacja nie wydatkowała w 2022 r. wszystkich środków otrzymanych z 1% PIT, ponieważ jak wykazała Prezes Fundacji „(...) zamierzała je przeznaczyć, po uzgodnieniach z Dyrekcją ZCO na inwestycje, które są zaplanowane i będą prowadzone przez szpital latach 2023-2024. Inwestycje w zakup sprzętu będą obejmowały min. zakup sprzętu medycznego służącego do opieki nad pacjentami onkologicznymi (głowica USG do badania zmian płytko położonych, przenośny aparat USG z głowicą kardiologiczną). Planowane jest też wspomaganie finansowania obiadów dietetycznych dla pacjentów onkologicznych”.

(dowód: akta kontroli str. 26, 32, 73-94, 99-100, 127, 258-259)

4. Sprawozdawczość

Co do zasady organizacja pożytku publicznego sporządza roczne sprawozdanie finansowe i roczne sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności. Ponadto oba sprawozdania podaje do publicznej wiadomości w sposób umożliwiający zapoznanie się z tymi sprawozdaniami przez zainteresowane podmioty, w tym poprzez zamieszczenie na swojej stronie internetowej.

Zatwierdzone sprawozdania zamieszcza zaś na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu Wolności (dalej: NIW) w Biuletynie Informacji Publicznej (w terminie do dnia 15 lipca roku następującego po roku, za który są składane). Opisany zakres stosownie regulują przepisy art. 23 ust. 1, 2-2a i 6 u.d.p.p.w.

Przedmiotowe sprawozdania za 2022 r. Fundacja zamieściła na stronie NIW (w bazie sprawozdań) w dniu 14.07.2023 r., tj. z zachowaniem ustawowego terminu. Natomiast pierwotnie nie zamieściła ich na swojej stronie internetowej, co jest niezgodne z normą wyrażoną w art. 23 ust. 2a u.d.p.p.w. **Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.**

W toku kontroli zamieszczone w obu sprawozdaniach dane objęto interpretacją i weryfikacją, która dotyczyła w szczególności sprawdzenia ich zgodności z dokumentacją merytoryczną i ewidencją księgową.

Sprawozdanie merytoryczne Fundacji za 2022 r. sporządzone zostało prawidłowo, z wyjątkiem błędnego wypełnienia punktów I.7 i I.9 w sekcji I. oraz punktu II.1 w sekcji II. **Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.**

W wyniku dokonanego przeglądu sprawozdania finansowego stwierdzono m.in., że:

- 1) W Informacji dodatkowej (punkt 7) nie zostały wykazane koszty poniesione z tytułu 1% PIT oraz informacje odnośnie sposobu wydatkowania tych środków – w zamian za to wykaz poniesionych kosztów, pokrytych ze środków pochodzących z 1% PIT, został umieszczony w *Informacji o strukturze poniesionych kosztów* (punkt 5)¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 274-275)

Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.

- 2) W *Informacji dodatkowej* sprawozdania finansowego (punkt 7) jako „inne koszty administracyjne (różnice z zaokrąglenia)” wykazana została kwota 0,16 zł. Ustalono, iż na koncie 761-002 (*Inne koszty operacyjne*) tę samą kwotę zaksięgowano jako „Należności nieściągalne” i ujęto jako wydatek ze środków pochodzących z 1% PIT. Dokonane w toku kontroli ustalenia wskazują, że w rzeczywistości na kwotę 0,16 zł składały się zbilansowane ze sobą kwoty 0,02 zł i 0,18 zł (wynikające z błędów popełnionych przy dokonywaniu płatności z rachunku bankowego Fundacji)¹², co zostało opisane w nieprawidłowościach (w części 3.2).

(dowód: akta kontroli str. 73-74, 274-275)

¹¹ Punkt 5 (w *Informacji dodatkowej* sprawozdania finansowego) ma charakter ogólny, dotyczący struktury wszystkich kosztów – bez względu na źródło ich pokrycia.

¹² Na koncie 401-001 (*Koszty realizacji zadań statutowych*) zaksięgowany został wydatek w kwocie 279,27 zł, natomiast płatność opiewała na kwotę 279,25 zł (tj. mniej o 0,02 zł – zatem zaksięgowana została kwota wyższa niż rzeczywiście poniesiona). Na tym samym koncie (401-001) zaksięgowany został także wydatek w kwocie 250,41 zł, natomiast suma dokonanych płatności wyniosła 250,59 zł (tj. więcej o 0,18 zł – zatem wydatkowana została kwota wyższa niż powinna).

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI

Ad 2. Rachunkowość w organizacji

Brak wyodrębnionej ewidencji księgowej kosztów poniesionych z 1% PIT

W trakcie kontroli ustalono, że Fundacja w 2022 r. nie posiadała wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków (art. 27 ust. 2c u.d.p.p.w.) oraz środków finansowych poniesionych na promocję 1% PIT, o której mowa w art. 27c ust.1 u.d.p.p.w.

Wydatki księgowano na kontach:

- 401-001 Koszty realizacji zadań statutowych,
- 401-003 Koszty działalności profilaktyki,
- 402-002 Usługi obce,
- 402-007 Opłaty bankowe,
- 761-002 Inne koszty operacyjne.

W 2022 r. Fundacja poniosła koszty (2 539,95 zł) związane z promocją 1% PIT, które zostały zaksięgowane z pozostałymi wydatkami (konto 401-001 Koszty realizacji zadań statutowych oraz konto 402-002 Usługi obce).

W wyjaśnieniu, Prezes Fundacji wskazała, że: *„W rachunkowości Fundacji, w ewidencjach wykazywany jest na odrębnym koncie i w sprawozdaniu finansowym przychód otrzymany z odpisu 1% od podatku dochodowego od osób fizycznych. Nie wyodrębniano na kontach analitycznych wydatków pokrytych tymi przychodami. Obowiązujące do 2017 r. przepisy nie nakładały na organizacje pozarządowe i podmioty otrzymujące 1% odpisu od podatku dochodowego od osób fizycznych, prowadzenia wyodrębnionej ewidencji wydatków finansowanych tymi przychodami. Dopiero wprowadzenie w 2017 r. załącznika nr 6 do Ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (...) określiło, że takie dane powinny być zawarte w sprawozdaniu finansowym. Przy prowadzeniu księgowości wprowadzenie nowego obowiązku zostało przeoczone. Zgodnie z przyjętą przez Fundację zasadą w 2022 r. jej wydatki statutowe i koszty związane z prowadzeniem działalności statutowej pokrywane były w pierwszej kolejności z wpływów z 1%. Ponieważ ilość operacji i zdarzeń finansowych w Fundacji w roku obrotowym 2022 nie była duża, operacje i działania były jednoznaczne i dobrze opisane oraz zatwierdzone uchwałami, księgowość utworzyła już konta pozabilansowe (analityczne) wydatków z 1%. Utworzenie kont pozabilansowych nie wpływa na wynik 2022 r., ale pozwala rachunkowo wyodrębnić wydatki sfinansowane z 1% i wykazać niewydatkowaną kwotę.*

W roku 2021 i w latach poprzednich wydatki na działalność statutową przekraczały kwoty uzyskane z 1%. Realizacja działalności statutowej finansowana więc była w całości ze środków uzyskanych z 1%. Brakującą kwotę dopłacano ze środków pozyskanych przez Fundację z innych źródeł, w tym z nieodpłatnej działalności pożytku publicznego”.

W uzupełnieniu wyjaśnień Prezes Fundacji podkreśliła, że: *„W celu wyliczenia wartości wydatków poniesionych z 1% wg kosztów rodzajowych i ustalenia wyniku finansowego, na osobnej (wolnej) księdze Biuro Rachunkowe założyło konta analityczne. Konta mają charakter „roboczy” pomocniczy. Salda z kont „roboczych” w 2024 zostaną przeniesione*

zapisem na właściwe konta analityczne utworzone w księgach rachunkowych¹³ Regionalnej Fundacji Walki z Rakiem”.

Do wyjaśnień Fundacja dołączyła utworzoną na kontach pozabilansowych wyodrębnioną ewidencję księgową (konta pomocnicze) dla poniesionych w 2022 r. wydatków z 1% PIT. Osobno zostało utworzone konto 402-008 Koszty promocji 1%.

Należy nadmienić, że sposób prowadzenia ewidencji analitycznej powinien być ujęty w dokumentacji polityki rachunkowości. Powinna ona określać wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej (art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości).

(dowód: akta kontroli str. 25, 29-30, 36, 69-74, 81-94, 99-100)

Obowiązek wyodrębnienia ewidencji księgowej dla środków pochodzących i wydatkowanych z 1% PIT wprowadzono ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o fundacjach¹⁴. Dodano ust. 2c w art. 27 u.d.p.p.w. **Przepis ten obowiązuje od 9 listopada 2015 r.**

Wyodrębnienie wydatków poniesionych z 1% PIT ma na celu m.in. ułatwienie w zarządzaniu środkami pozyskanymi z 1% PIT, sporządzaniu sprawozdań (merytorycznych i finansowych). Z ksiąg rachunkowych musi jednoznacznie wynikać jaki był cel wydatku, czy został on poniesiony zgodnie z przepisami i wewnętrznymi regulacjami, jakie było źródło finansowania tego wydatku.

Nieprawidłowość powstała w wyniku przeoczenia nowego obowiązku. Brak prawidłowo wyodrębnionej ewidencji księgowej utrudnia właściwą kontrolę (jest nieefektywna) i może wpłynąć na ewentualny brak ustalenia wielkości oraz zgodności wydatkowanych środków.

Odpowiedzialność za nieprawidłowość ponosi osoba, która prowadzi księgi rachunkowe Fundacji oraz Komisja Rewizyjna jako organ nadzoru i kontroli, kontrolujący merytoryczną i finansową działalność Zarządu.

Ad 3.2. Wydatkowanie środków pozyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

Brak informacji o sfinansowaniu wydatków poniesionych z 1% PIT w ramach promocji prowadzonej przez Fundację, polegającej na publicznym zachęcaniu do przekazania 1% PIT

W 2022 r. Fundacja poniosła wydatki związane z promocją zachęcającą do przekazywania 1% PIT, na łączną kwotę 2 539,95 zł. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że reklamy zamieszczone przez Organizację w *Głosie Szczecińskim* i *Naszym*

¹³ Wydatkowane środków z 1% PIT nie mogą mieć formy ewidencji pozabilansowej. Wynika to z tego, że konta pozabilansowe nie wchodzą w zakres ksiąg rachunkowych, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Operacje ujmowane w ewidencji pozabilansowej mają charakter informacyjny i nie są wykazywane w bilansie ani w rachunku zysków i strat.

¹⁴ Art. 1 pkt 23 (Dz. U. 2015 poz. 1339).

Mieście, a także wydrukowane ulotki oraz plakaty nie zawierały treści wskazującej na sfinansowanie ze środków pochodzących z 1% PIT¹⁵. Szczegółowe dane ujęto w tabeli.

Lp.	Rodzaj wydatków	Kwota wydatków ze środków 1% PIT
1.	Reklama prasowa	1 476,00 zł
2.	Ulotki i plakaty	1 063,95 zł
	Razem	2 539,95 zł

Prezes Fundacji wyjaśniła, że: „Przepis Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r U sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych [sic!] został zrozumiany tak, że treści o sfinansowaniu z 1 % na ulotkach, reklamach zamieszczonych w gazetach, nie są wymagane, jeżeli są finansowane ze środków własnych Fundacji. Ulotki powstawały w różnych latach. Tylko w 2022 roku zakup ulotek był sfinansowany ze środków 1%, w poprzednich latach był finansowany ze środków własnych Fundacji. Zamawiając w 2022 r. wpis reklamowy zachęcający ludzi do wpłat, Zarząd Fundacji obawiał się, że umieszczenie informacji o sfinansowaniu reklamy ze środków 1% może być postrzegany przez odbiorców ulotek/reklam negatywnie, jako wydawanie przekazanych pieniędzy na reklamę a nie na cele społecznie użyteczne”.

Treść, forma oraz sposób zamieszczania informacji został określony w Rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie zamieszczenia informacji przez organizację pożytku publicznego z zakresu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych¹⁶.

Jeśli organizacja pożytku publicznego chce zachęcić do przekazania jej 1% PIT, wykorzystując do tego materiały promocyjne, musi w nich wyraźnie zaznaczyć, że finansuje ich publikację ze środków finansowych pochodzących z 1% PIT. Materiały promocyjne powinny zawierać informację o następującej treści: "Materiał promocyjny został sfinansowany/współfinansowany ze środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych".

Zamieszczenie takiej informacji ma na względzie zapewnienie przejrzystości wydatkowania środków pochodzących z 1% PIT. Brak takiej informacji dla społeczeństwa sugeruje, że źródłem finansowania były inne środki finansowe Fundacji. Odpowiedzialność za nieprawidłowość ponosi Zarząd Fundacji jako organ wykonawczy, odpowiadający za działania Fundacji.

(dowód: akta kontroli str. 27, 34, 99-100, 248-257)

Uregulowanie przez Fundację płatności za zobowiązania w kwotach niezgodnych z uchwałami

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- łączna kwota płatności za obiady dla pacjentów ZCO zakwaterowanych w warunkach hotelowych (wydatek wynikający z Uchwały nr 2/2022 z dnia

¹⁵ § 1 ust. 1 pkt 1 i § 2 ust. 1 Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie zamieszczania informacji przez organizację pożytku publicznego z zakresu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz.U. 2018 r. poz. 2053 – zgodnie ze stanem prawnym na 2022 r.).

¹⁶ Dz. U. 2018 poz. 2053 – zgodnie ze stanem prawnym na 2022 r.

28.02.2022 r.) jest o 0,18 zł wyższa od łącznej kwoty wskazanej w uchwale, tj. płatności dokonano w kwocie 250,59 zł (wyciąg bankowy nr 4, płatność z dnia 8.04.2022 r.) zamiast 250,41 zł,

- płatności za obiady dla pacjentów ZCO zakwaterowanych w warunkach hotelowych (wydatek wynikający z Uchwały nr 16/2022 z dnia 4.10.2022 r.) dokonano w kwocie o 0,02 zł mniejszej niż wynika z uchwały, tj. w kwocie 279,25 zł (wyciąg bankowy nr 10, płatność z dnia 4.10.2022 r.) zamiast 279,27 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniem Prezesa Zarządu Fundacji nieprawidłowe kwoty zapłaty wynikają „(...) z niezamierzonego błędu przy wypisywaniu kwoty przelewu”.

Analiza ewidencji księgowej wykazała, że Organizacja na koncie 401-001 zaksięgowała wydatki w kwotach wynikających z Uchwały nr 2/2022 i Uchwały nr 16/2022.

W związku z różnicą pomiędzy kwotą zapłaty wynikającą z wyciągów bankowych, a kwotą zaewidencjonowaną na koncie 401-001, Fundacja w dniu 30.11.2022 r. dokumentem PK-4 zaksięgowała na koncie 761-002 (inne koszty operacyjne) kwotę 0,16 zł (wskazane wcześniej -0,02 zł i 0,18 zł bilansują się do 0,16 zł) jako należności nieściągalne. Kontrolujący poprosili Organizację o wyjaśnienie przyczyny ujęcia powyższej kwoty jako wydatku ze środków pochodzących z 1% PIT oraz określenia go jako należności nieściągalne. W wyjaśnieniu Prezes Zarządu Fundacji wskazała, że „*Obie błędne wpłaty na -0,02 zł i +0,18 zł przebrane były na tego samego kontrahenta: Zachodniopomorskie Centrum Onkologii. Po zbilansowaniu nadpłata na rzecz ZCO wyniosła 0,16 zł. Powyższe zdarzenia finansowe wykazano na koncie 761-002 z nazwą "należności nieściągalne", gdyż przyjęto, że koszty odzyskania 0,16 zł byłyby znacznie wyższe od kwoty należności. Działanie w takim wypadku byłoby ekonomicznie nieuzasadnione. (...)* Operacja finansowa nadpłaty 0,16 zł została stwierdzona przez ZCO przy sporządzaniu bilansu za 2022 r. i w 2023 r. kwota ta została zwrócona Fundacji. (...)

Dodatkowo w uzupełnieniu wyjaśnień z dnia 8.10.2024 r. poinformowano „*Nadpłata w wysokości 0,16 zł ujęta w wydatkach 2022 r. jako należności nieściągalne (pozostałe koszty administracyjne) została zwrócona przez Zachodniopomorskie Centrum Onkologii przelewem bankowym w dniu 13.03.2023 r.*”.

Potwierdzeniem udzielonego wyjaśnienia dotyczącego zwrotu przez ZCO kwoty 0,16 zł jest przedłożony wraz z odpowiedzią dokument PK-5 z dnia 31.12.2023 r., wyciąg bankowy oraz zestawienie sald i obrotów za 2023 r.

W wyniku analizy przedłożonej dokumentacji i udzielonych wyjaśnień kontrolujący do rozliczenia wydatków przyjęli kwotę 250,41 zł wynikającą z Uchwały 2/2022 oraz kwotę 279,27 zł dotyczącą Uchwały nr 16/2022. Natomiast nie uznali za wydatek kwalifikowalny pokryty ze środków 1% PIT kwoty **0,16 zł** określonej jako należność nieściągalna i zaksięgowanej na koncie 761-002.

Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości jest błąd przy dokonywaniu płatności na konto ZCO, wskutek czego Fundacja dokonała zapłaty za swoje zobowiązania w kwotach niezgodnych z podjętymi uchwałami.

Skutkiem powyższego jest różnica w kwotach poniesionych wydatków pomiędzy danymi w tym zakresie wynikającymi z uchwał i ewidencji księgowej oraz wyciągów bankowych, tj. niezgodność dokumentacji źródłowej sporządzonej i przedłożonej przez

Organizację w trakcie kontroli. Dodatkowo stwierdzona nieprawidłowość spowodowała także nieprawidłowe sporządzenie przez Fundację sprawozdań z działalności, w których zawyżono o 0,16 zł wysokość poniesionych w 2022 r. kosztów z 1% PIT.

Za nieprawidłowość odpowiedzialność ponosi Zarząd Fundacji jako organ uprawniony do kierowania działalnością Fundacji, Komisja Rewizyjna jako organ nadzoru i kontroli, kontrolujący merytoryczną i finansową działalność Zarządu.

(dowód: akta kontroli str. 26-27, 32-33, 37, 73-77, 84, 87-88, 99-100, 132-139, 143, 153, 192-199, 224-225, 258-259)

Nieterminowe płatności za zobowiązania

W trakcie kontroli stwierdzono nieterminowe płatności za zobowiązania Fundacji (dotyczy 5 z 22 faktur zakupowych¹⁷) sfinansowane ze środków pochodzących z 1% PIT. Przeteterminowania w płatnościach wynoszą od 15 do 41 dni. Szczegółowy wykaz faktur zapłaconych po terminie przedstawia tabela.

Lp.	Sprzedawca	Nr faktury / innego dokumentu, na podstawie którego wydatkowano 1%	Data faktury/ dokumentu	Termin płatności wynikający z faktury	Data płatności / przelewu na konto beneficjenta/sprzedawcy	Liczba dni po terminie	Kwota wydatku (zł)	Wydatek dotyczy:
1	Estetyka i Chirurgia XXX XXX	4/09/2022	12.09.2022	19.09.2022	4.10.2022	15	700,00	Realizacja i montaż filmu „Badania profilaktyczne piersi”
2	Polska Press Sp. z o.o.	FVS2022/0002456/BKO	28.04.2022 27.05.2022 (duplikat)	12.05.2022	6.06.2022	25	676,50	Reklama prasowa (4)
3	Polska Press Sp. z o.o.	FVS2022/0001559/BKO	24.03.2022 21.04.2022 (duplikat)	7.04.2022	24.04.2022	17	369,00	Reklama prasowa (3)
4	Polska Press Sp. z o.o.	FVS2022/0001121/BKO	28.02.2022 21.04.2022 (duplikat)	14.03.2022	24.04.2022	41	430,50	Reklama prasowa (2)
5	Krantom XXX XXX	FV 2022/1/26	25.01.2022	26.01.2022	1.03.2022	34	1 063,95	Ulotki (5000) i plakaty (15)
RAZEM:							3 239,95 zł	

Na wskazanych fakturach brak jest dat wpływu korespondencji do Fundacji, więc kontrolujący nie mogą stwierdzić, kiedy faktycznie doręczono dokumenty. Przyjęto termin zapłaty, który został wyznaczony na fakturze.

Prezes Fundacji wyjaśniła, że: „Nieterminowo zapłacone 3 z 5 faktur zostały przyjęte przez Fundację jako duplikaty już po terminie zapłaty (faktury FVS2022/0001559/BKO, FVS2022/0001121/BKO i FVS2022/0002456/BKO wszystkie wystawione przez Polska Press sp. z o.o.). Po ich otrzymaniu przez Fundację zostały niezwłocznie zapłacone, przy czym termin zapłaty uzależniony był od sprawdzenia faktur pod względem rachunkowym, merytorycznym i formalnym oraz od podjęcia uchwały przez Zarząd Fundacji o skierowaniu faktury do zapłaty. W przypadku faktur o numerach FVS2022/0001121/BKO, FVS2022/0001559/BKO otrzymanych 21.04.2022 r. zapłata nastąpiła 24.04.2022 r. a więc po 3 dniach od dnia otrzymania. W przypadku faktury FVS2022/0002456/BKO otrzymanej 27.05.2022 r. zapłata nastąpiła 06.06/2022 r., a więc po 10 dniach. Faktury

¹⁷ Liczba skontrolowanych faktur wystawionych na Fundację.

wystawione przez XXX X. XXX nr FV2022/1/26 z terminem płatności jeden dzień i Estetyka i Chirurgia X. XXX nr 4/09/2022 z terminem płatności 7 dni zapłacone zostały po terminie, gdyż z różnych powodów (natłok spraw służbowych, nieobecność niektórych członków Zarządu) nie można było podjąć uchwały o realizację przelewu. Faktury te zostały zapłacone po podjęciu uchwały przez Zarząd o ich skierowaniu do zapłaty, ale niestety było to już po wskazanym przez kontrahentów terminie. Zaznaczam, że każda realizacja płatności jest poprzedzona sprawdzeniem i zaakceptowaniem faktury przez członków Zarządu Fundacji. Akceptacja „do wypłaty” jest dokumentowana Uchwałą Zarządu. Żaden z kontrahentów, do którego wpłynęła płatność po terminie, nie naliczał odsetek za zwłokę mając świadomość procedur, które muszą być zachowane przed zapłatą faktur”.

(dowód: akta kontroli str. 27, 33-34, 141-142, 145, 148-152, 156-157, 161, 201, 224, 258-259)

Na wstępie należy zaznaczyć, że kontrolujący ustalając dni po terminie odnieśli się do oryginałów faktur. Z wyjaśnień nie wynika, dlaczego wystawione zostały duplikaty (poz. 2-4 tabeli). Z żadnego dokumentu nie wynika również, że zostały przedłużone terminy płatności. Na ten termin powołał się także sprzedawca w informacji o zaległości (wezwanie do zapłaty).

Środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych są środkami publicznymi w związku z tym, zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Opóźnienia w płatnościach mogą skutkować powstaniem dodatkowych kosztów finansowych w postaci naliczania odsetek. Ponadto w przyszłości takie działania mogą być przyczyną utraty wiarygodności Fundacji oraz podważać zaufanie do niej. Niesolidne wywiązywanie się z zobowiązań szkodzi wizerunkowi organizacji, co może utrudniać nie tylko współpracę z aktualnymi kontrahentami, ale również nawiązanie współpracy z nowymi.

Za nieprawidłowość odpowiedzialność ponosi Zarząd Fundacji jako organ wykonawczy, odpowiadający za działania Fundacji oraz Komisja Rewizyjna jako organ nadzoru i kontroli, kontrolujący merytoryczną i finansową działalność Zarządu.

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH UCHYBIEŃ

Ad 4. Sprawozdawczość

Błędy w sporządzonych sprawozdaniach – merytorycznym oraz finansowym

Sprawozdanie merytoryczne Fundacji za 2022 r. zawiera nw. błędy:

- 1) Wskazanie na brak wpisu rejestrowego odnośnie Członka Zarządu, p. Cezarego Karczewskiego – pomimo uwidocznienia wymienionej osoby w KRS.
- 2) Niezgodność celów statutowych organizacji ze sprawozdania z celami Fundacji wymienionymi w jej statucie (wskazanie konkretnych sposobów realizacji celów, a nie samych celów).

- 3) Uwzględnienie jedynie ogólnego opisu profilu działalności Fundacji zamiast wskazania, jakie konkretne działania podejmowała w 2022 r. (sprawozdawczym).

W wyniku dokonanego przeglądu sprawozdania merytorycznego stwierdzono m.in., że:

- 1) W sekcji I. Dane OPP w punkcie I.7. (Skład organu zarządzającego organizacją) wskazany jest brak wpisu do KRS odnośnie Członka Zarządu, p. Cezarego Karczewskiego. Zaś zgodnie z KRS: wpis osoby dokonany został w dniu 7.08.2019 r., a wykreślenie w dniu 15.02.2024 r.
- 2) „Cele” z sekcji I. Dane OPP punkt I.9. (Cele statutowe organizacji) nie są zgodne z celami wymienionymi w statucie Fundacji. Złożone sprawozdanie zawiera w tym zakresie jedynie opis konkretnych sposobów realizacji celów, a nie samych celów.
- 3) W sekcji II. Charakterystyka działalności organizacji pożytku publicznego punkt II.1. (Opis działalności pożytku publicznego) podpunkt II.1.1. (Opis głównych działań podjętych przez organizację) sprawozdanie zawiera w tym zakresie jedynie ogólny opis profilu działalności Fundacji. Brak w tym miejscu wskazania, jakie konkretnie działania Fundacja podejmowała w 2022 r. (roku sprawozdawczym).

Odpowiednio do powyższego, Prezes Fundacji wyjaśniła, że podczas wpisywania danych do sprawozdania:

- 1) w sekcji: I. Dane do OPP w punkcie 1.7 wystąpił błąd i omyłkowo wpisano „NIE”, a powinno być wpisane „TAK.”; ponadto potwierdziła, że p. Cezary Karczewski (Członek Zarządu) został wpisany do KRS w dniu 07.08.2019 r., a wykreślenia dokonano w dniu 15.02.2024 r.;
- 2) inaczej zinterpretowano cele i opisano konkretne działania zmierzające do realizacji celów fundacji.

Natomiast opis głównych działań podjętych przez Fundację w 2022 r. (odnośnie punktu nr 3) Prezes Fundacji zawarła w złożonych wyjaśnieniach z 30.09.2024 r. W kontekście tego wymieniła:

- działania promujące: on-line, Facebook i poprzez stronę internetową;
- promocję w mediach tradycyjnych: Głos Szczeciński i Nasze Miasto;
- przeprowadzenie warsztatów z profilaktyki raka piersi (połączone z samobadaniem) dla firm, urzędów i szkół;
- udział w wydarzeniach masowych i otwartych dla szerokiej grupy odbiorców;
- działalność popularyzatorską w zakresie istoty zagrożeń spowodowanych chorobą nowotworową.

(dowód: akta kontroli str. 30, 43-52, 261-262)

Sprawozdanie finansowe Fundacji za 2022 r. zawiera natomiast uchybienie polegające na niewykazaniu w *Informacji dodatkowej* (punkt 7) kosztów poniesionych z tytułu 1% PIT oraz informacji odnośnie sposobu wydatkowania tych środków. W zamian za to wykaz poniesionych kosztów, pokrytych ze środków pochodzących z 1% PIT, został

umieszczony w *Informacji o strukturze poniesionych kosztów* (punkt 5), który ma charakter ogólny (dotyczący struktury wszystkich kosztów – bez względu na źródło ich pokrycia).

W tym zakresie Prezes Fundacji wyjaśniła, że biuro rachunkowe „(...) przeoczyło fakt obowiązku wpisywania (...) kwoty wydatków z 1% i sposobu ich wydatkowania”.

Dodała, że: „(...) Aktualnie wydatki poniesione w 2022 r. z 1% zostały przez Biuro Rachunkowe wyodrębnione na kontach pozabilansowych i będą opisane w *Informacji dodatkowej do Sprawozdania finansowego za 2024. Plan kont rozszerzony zostaje o konta pozabilansowe (analityczne) do księgowania wpływów, wydatków i wyniku finansowego środków pozyskanych przez Fundację z 1%.*”

(dowód: akta kontroli str. 31-32, 274-275)

Przede wszystkim zasadnym jest dołożenie większej staranności ze strony Fundacji do prawidłowego sporządzania dokumentacji sprawozdawczej. Odnośnie sprawozdania merytorycznego warto zauważyć, że w materiałach dostępnych na stronie internetowej NIW dostępna jest *Instrukcja wypełniania sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego*¹⁸, która zawiera m.in. wyjaśnienia oraz przykłady, jak poprawnie wypełnić poszczególne pola w formularzu sprawozdania. Dostosowanie sporządzania sprawozdań do proponowanych standardów powinno wyeliminować ujawnione w toku kontroli uchybienia w tym zakresie.

Niezamieszczenie sprawozdania merytorycznego na stronie internetowej

Pierwotnie Fundacja nie zamieściła na swojej stronie internetowej zarówno sprawozdania merytorycznego, jak i sprawozdania finansowego. Obowiązek podania do publicznej wiadomości ww. sprawozdań w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi przez zainteresowane podmioty, w tym poprzez zamieszczenie na swojej stronie internetowej, wynika z art. 23 ust. 2a u.d.p.p.w.

W wyjaśnieniach z 30.09.2024 r. Prezes Fundacji wskazała, że: „*Sprawozdanie merytoryczne z działalności za rok 2022 nie zostało opublikowane na stronie internetowej Fundacji przez przeoczenie. Jest ono aktualnie zamieszczone już na stronie internetowej.*”

Do czasu dokonanej w dniu 13.01.2025 r. weryfikacji na stronie internetowej Fundacji (na stronie głównej – w zakładce „Sprawozdania”) pojawiły się jedynie:

- sprawozdania finansowe (za lata 2021-2023),
- informacje o bieżącej działalności Fundacji (odpowiednio za lata 2021-2023, nazwane „sprawozdaniem z działalności”),

ale nadal nie zostały tam zamieszczone sprawozdania merytoryczne (tożsame z tymi, które zamieszczane są przez Fundację na stronie podmiotowej NIW).

(dowód: akta kontroli str. 32, 309)

Prawidłowość sporządzania sprawozdań oraz ich właściwe publikowanie może świadczyć o transparentności Fundacji i przejrzystości działań, które podejmuje

¹⁸ Źródło: *Instrukcja wypełniania sprawozdania merytorycznego*, [w:] <https://niw.gov.pl/opp/sprawozdania-opp/> [dostęp: 13.01.2025].

(wpływając pozytywnie na postrzeganie i ogólny odbiór Fundacji wśród podatników i darczyńców). Ponadto równoległe upublicznianie sprawozdań na stronie internetowej ułatwia dostępność dla każdej potencjalnie zainteresowanej osoby. W związku z tym zasadnym jest dołożenie większej staranności ze strony Fundacji, aby realizacja także jedynie formalnych obowiązków odbywała się w sposób prawidłowy.

Natomiast jak wskazuje art. 10 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach, to zarząd fundacji kieruje jej działalnością oraz reprezentuje fundację na zewnątrz. Tożsame postanowienie zawiera § 39 ust. 1 statutu kontrolowanej Fundacji. W świetle tego wypełnianie nałożonych na Fundację spoczywa na Zarządzie Regionalnej Fundacji Walki z Rakiem.

(dowód: akta kontroli str. 61)

Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyjaśnienia Prezesa Fundacji z 4 września 2024 r. 2. Wyjaśnienia Prezesa Fundacji z 30 września 2024 r. 3. Wyjaśnienia uzupełniające Prezesa Fundacji z 8 października 2024 r.
Ocena obszaru kontroli	<p>Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.</p>

Wpis do książki kontroli	Poz. 1.
Zalecenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzić wyodrębnioną ewidencję księgową w zakresie poniesionych kosztów, zgodnie z art. 27 ust. 2c ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. 2. Umieszczać informację o finansowaniu lub współfinansowaniu ze środków finansowych pochodzących z 1,5% PIT, promocji polegającej na publicznym zachęcaniu do przekazania 1,5% PIT, prowadzonej m.in. w prasie (media) oraz na wyrobach poligraficznych (ulotkach, plakatach), zgodnie z rozporządzeniem w sprawie zamieszczania informacji przez organizacje pożytku publicznego z zakresu 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2756). 3. Regulować zobowiązania Fundacji ponoszone ze środków 1,5% PIT terminowo i w prawidłowej wysokości (art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych). 4. Sporządzać sprawozdania (merytoryczne i finansowe) zgodnie ze wzorami, przez wskazywanie danych odpowiadających wymaganemu zakresowi, z dołożeniem należytej staranności oraz uwzględniając standardy przewidziane m.in. w instrukcji wypełniania udostępnionej na stronie NIW 5. Publikować na stronie internetowej Fundacji sprawozdania (merytoryczne i finansowe) stosownie do właściwych regulacji z art. 23 u.d.p.p.w.

<p>Pouczenia</p>	<p>Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2024 r. poz. 1491 ze zm.) oraz § 20 ust. 1 Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2054) o sposobie usunięcia uchybień i nieprawidłowości oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.</p>
<p>Podpis kierownika jednostki kontrolującej</p>	<p>Z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Bartosz Brożyński I Wicewojewoda Zachodniopomorski <i>/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/</i></p>